

بررسی ابعاد شخصیت بر اساس سرشت و منش کلونینجر در نوجوانان دارای اضطراب اجتماعی

محمد ابراهیمی، زهرا رحیمی

دانش آموخته کارشناسی ارشد مشاوره توانبخشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
دانش آموخته کارشناسی ارشد مشاوره خانواده دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی (نویسنده مسئول)

مجله علمی تخصصی روانشناسی، علوم تربیتی و علوم اجتماعی (سال دوم)

شماره ۲۴ / جلد ۱ / خرداد ۱۳۹۶ / ص ۱۴۱ - ۱۲۴

چکیده: اضطراب اجتماعی معمولاً در دوره نوجوانی آغاز می‌شود و با تبعات منفی زیادی همراه است. به دلیل این که ابعاد شخصیتی می‌توانند نقش زمینه‌ساز یا نگهدارنده در اختلال روانشناختی داشته باشند. این پژوهش به منظور بررسی مؤلفه‌های شخصیتی مرتبط با اضطراب اجتماعی در نوجوانان انجام گرفت. در این مطالعه توصیفی-مقطعی تعداد ۳۰۰ نفر از نوجوانان ۱۶-۱۸ ساله شهر ملایر در سال ۹۵ به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از دو ابزار خود سنجی اضطراب اجتماعی برای نوجوانان (SAS-A) و پرسشنامه سرشت و منش (TCI) استفاده شد. تحلیل داده‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS-20 با استفاده از تحلیل کوواریانس چند متغیری و تحلیل همبستگی انجام شد. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد از ابعاد سرشت بعد آسیب‌گریزی ($r=0/37, p<0/01$) رابطه مثبت معنی داری با اضطراب اجتماعی دارد و از ابعاد منش دو بعد خود راهبری ($r=0/35, p<0/01$) و همکاری ($r=0/05, p<0/05$)، همچنین نتایج تحلیل کوواریانس با کنترل اثر متغیر جنسیت نشان داد که در نوجوانان اضطراب اجتماعی بالا در مقایسه با گروه اضطراب اجتماعی پایین، به طور معنی داری، نوجویی کمتر ($p<0/05$) و آسیب‌گریزی بیشتر ($p<0/01$) داشتند و ابعاد خود راهبری ($p<0/01$) و همکاری ($p<0/01$) در آنان به طور معنی داری کمتر از گروه نوجوانان اضطراب اجتماعی پایین است. نتایج حاصله بیانگر آن است که ابعاد سرشت و منش، می‌تواند میزان اضطراب اجتماعی در نوجوانان را تحت تأثیر قرار دهد.

واژه های کلیدی: ابعاد شخصیت، سرشت و منش، اضطراب اجتماعی، نوجوانان

مقدمه

اضطراب اجتماعی یکی از اختلال‌های روانی شایع و مزمن در نوجوانان شناخته می‌شود (بورستین^۱، ۲۰۱۱). شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که این اختلال به‌طور معمول در سال‌های نوجوانی بروز می‌کند و در این دوره از زندگی ۹ درصد از نوجوانان معیارهای اضطراب اجتماعی را دارند (گرن^۲، ۲۰۰۵). طبق DSM-5 این اختلال به هراس‌های آشکار و پیوسته از موقعیت‌های اجتماعی یا عملکردی اشاره دارد (انجمن روانپزشکی آمریکا^۳، ۲۰۱۳)؛ و از این باور فرد ناشی می‌شود که او در این موقعیت‌ها به طرز خجالت‌آور یا تحقیرآمیزی عمل خواهد کرد (رینگولد^۴، هربرت و فرانکلین، ۲۰۰۳) جنبه‌های گوناگونی از زندگی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و افراد را با مشکلات زیادی در حوزه تحصیل، شغل و زندگی اجتماعی مواجه می‌کند (بروس^۵ و همکاران، ۲۰۰۵؛ ادرکا^۶ و همکاران، ۲۰۱۲). همچنین با اختلال افسردگی در ارتباط است (اسایو، کانر^۷ و پترمن^۸، ۱۹۹۹).

طی چند دهه گذشته، چندین الگوی نظری برای تبیین مکانیسم‌های زیربنایی اختلال اضطراب اجتماعی ارائه گردیده است که برخی از این الگوها بر فرآیندهای شناختی تأکید دارند (بک^۸ و همکاران، ۱۹۸۵). به این صورت که اضطراب اجتماعی عموماً یک تخریب اساسی در فرآیند پردازش اطلاعات، افکار، نگرش‌ها و اعتقادات در نظر گرفته شده که باعث تحریک و نگهداری عواطف و رفتارهای وابسته به هراس اجتماعی می‌شود (کروزیر و آلدن^۹، ۲۰۰۵).

عامل دیگر سبب‌شناسی اختلال اضطراب اجتماعی عوامل زیستی است که شامل ژنتیک و عصب - زیست‌شناسی می‌شود. مطالعات خانوادگی مثل سایر اختلالات اضطرابی، در مورد اختلال اضطراب اجتماعی نیز شیوع بالاتری را بین نسبت‌های درجه اول فامیلی در افرادی که مبتلا به این اختلال بوده‌اند، نشان دادند (هافمن^{۱۰}، ۲۰۰۶). برای مطالعه عصب - زیست‌شناسی این اختلال، مدل‌های گوناگونی مورد استفاده قرار گرفته است؛ شامل ارزیابی عملکرد انتقال‌دهنده‌ای عصبی مرکزی، پاسخ به تغییرات شیمیایی، عملکرد غدد درون‌ریز و تصویربرداری عصبی (پروهیت^{۱۱}، ۲۰۰۵). با این وجود، همه این مطالعات شامل محدودیت در بیماران شرکت‌کننده بودند و هنوز اختلال زیست‌شناختی کاملاً مشخصی برای این بیماری تعریف نشده است. اثربخشی بازدارنده‌ای جذب سروتونین در درمان این بیماران پیشنهاد می‌کند که عملکرد سروتونرژیک در سبب‌شناسی این اختلال نقش دارد (آلبانو^{۱۲}، ۲۰۰۳).

از دیگر عواملی که برای سبب‌شناسی اختلال اضطراب اجتماعی که در این مقاله به آن پرداخته می‌شود، عوامل سرشتی است. سرشت، پاسخ‌دهی هیجانی خودکار است که در موقعیت‌های گوناگون اتفاق می‌افتد تا اندازه زیادی در زمان تولد وجود داشته است و در طول زندگی ثابت می‌ماند (کوس^{۱۳}، ۲۰۰۳؛ کلونینجر^۱ و همکاران، ۱۹۹۳). مفهوم

¹ Burstein

² Grant

³ American Psychiatric Association

⁴ Rheingold, Herbert & Franklin

⁵ Bruce

⁶ Aderka

⁷ Essau, Conradt & Petermann

⁸ Beck

⁹ Crozier and Alden

¹⁰ Hofmann

¹¹ Purohit

¹² Albano

¹³ Kose

www.ISEAS.ir

www.Listjournal.ir

www.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

سرشت پرجنبه‌های هیجانی، انگیزشی و سازشی شخصیت تأکید دارند (بریت و ویدا^۲، ۲۰۰۴). شواهد فزاینده‌ای وجود دارند که بر نقش عوامل سرشتی و شخصیتی در پدید آیی اختلالات درونی سازی شده^۳ همچون اختلال‌های خلقی و اضطرابی تأکید دارند (موریس و اولندیک^۴، ۲۰۰۵). از بین مهم‌ترین این عوامل می‌توان به سامانه بازداری رفتاری^۵ (BIS) و سامانه جنگ-گریز-انجماد^۶ (FFFS) اشاره کرد (جانسون، تورنر و ایواتا^۷، ۲۰۰۳). سامانه جنگ-گریز-انجماد فرض شده است که به طور اختصاصی در اختلال پانیک و اضطراب اجتماعی درگیر باشد؛ در حالی که سامانه بازداری رفتاری می‌تواند سبب‌ساز اختلال‌های اضطرابی و افسردگی باشد (کر^۸، ۲۰۰۸).

رابطه بین خصیصه‌های شخصیتی اختلالات روانی موضوعی پیچیده است، خصیصه‌های شخصیتی می‌توانند زمینه ساز، تسریع کننده، نگهدارنده یا ناشی از اختلالات روانی باشند (هیرسچ فیلد^۹ و همکاران، ۲۰۰۴). کلونینجر^{۱۰} (۱۹۹۳) مدل عصبی-زیستی^{۱۱} خود را برای توضیح مؤلفه‌های سرشت و منش ارائه کرد. او معتقد است که سامانه‌های سرشتی در مغز دارای سازمان‌یافتگی کارکردی^{۱۲} متشکل از سامانه‌های متفاوت و مستقل از یکدیگر برای فعال‌سازی، تداوم و بازداری رفتار در پاسخگویی به گروه‌های معینی از محرک‌هاست. فعال‌سازی رفتاری در پاسخ به محرک‌های نو و نشانه‌های پاداش و رهایی از تنبیه است؛ بنابراین تفاوت‌های فردی در چنین قابلیت‌ها، نوجویی^{۱۳} نامیده می‌شود. بازداری رفتاری در پاسخ به محرک‌های تنبیه یا نبودن پاداش است. تفاوت‌های فردی در قابلیت وقفه یا بازداری رفتاری^{۱۴}، آسیب پرهیزی^{۱۵} نامیده می‌شود. رفتاری که با پاداش تقویت می‌شود معمولاً تا مدتی پس از قطع پاداش ادامه می‌یابد. کلونینجر تفاوت‌های فردی در تداوم پاسخ پس از قطع پاداش را پاداش-وابستگی^{۱۶} نام‌گذاری کرد. بدین ترتیب در قسمت سرشت، کلونینجر این سه بعد را که هر یک دارای چهار مقیاس فرعی هستند، معرفی کرد و بعد چهارم را که فاقد زیرمقیاس است پشتکار^{۱۷} یا مداومت در رفتار به رغم خستگی یا فرسودگی نامید. همچنین کلونینجر سه بعد برای منش در نظر می‌گیرد. در این مجموعه بعد خود راهبری^{۱۸} بر پایه پنداشت از خویشتن به عنوان یک فرد مستقل که دارای زیر مجموعه‌های وحدت، احترام، عزت، تأثیربخشی، رهبری و امید است، و به توانایی شخص در

¹ Cloninger

² Birt & Vaida

³ Internalizing

⁴ Muris & Ollendick

⁵ Behavioral Inhibition System

⁶ Fight-Flight-Freeze-System

⁷ Johnson, Turner & Iwata

⁸ Corr

⁹ Hirshfeld

¹⁰ Cloninger

¹¹ Neurobiological

¹² Functionally Organized

¹³ Novelty Seeking

¹⁴ Inhibitability

¹⁵ Harm Avoidance

¹⁶ Reward Dependence

¹⁷ Persistence

¹⁸ Self-directiveness

www.ISEAS.ir

www.Listjournal.ir

www.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

کنترل، نظم بخشی و انطباق رفتار در جهت اهداف و ارزش های انتخابی اشاره دارد. همچنین بعد همکاری^۱ بر پایه پنداشت از خویشتن به عنوان بخشی از جهان انسانی و جامعه قرار دارد که از آن حس اجتماعی، رحم و شفقت، وجدان و تمایل به انجام امور خیریه مشتق می شود. علاوه بر این دو بعد، خود فراروی^۲ بر پایه مفهوم از خویشتن به عنوان بخشی از جهان و منابع پیرامون آن مطرح شده است که با پندارهای حضور رازگونه، ایمان مذهبی و متانت و صبوری غیرمشروط همراه است. این ابعاد اهداف، ارزش ها و هیجان های خودآگاهانه ای را در بر می گیرد که به نظری می رسد تحت تأثیر پختگی و یادگیری اجتماعی قرار می گیرند (کلونینجر، ۱۹۹۳).

در ارتباط با ابعاد سرشت و منش به طور اختصاصی روی اختلال اضطراب اجتماعی به ویژه در جمعیت های غیر بالینی پژوهش های اندکی صورت گرفته است اما به طور کلی بررسی پیشینه پژوهشی حاکی از آن است که در ابعاد سرشت مولفه آسیب گریزی به طور نامتناقصی رابطه مثبتی با خلق افسرده و علائم اضطرابی دارد (چاین و دونر^۳، ۱۹۹۶؛ فارمر^۴ و همکاران، ۲۰۰۳؛ ۲۷؛ مارجنیس^۵ و همکاران، ۲۰۰۲؛ کلونینجر و همکاران، ۲۰۱۲؛ نیمن^۶ و همکاران، ۲۰۱۱؛ جیلا و ایزومتسا^۷، ۲۰۰۶؛ جیانگ^۸ و همکاران، ۲۰۰۳؛ بال، سمولین و شیخ^۹، ۲۰۰۲).

در کنار خصیصه های سرشتی به نظر می رسد مولفه های منش با اضطراب مرتبط باشند یا حتی پیش بینی کننده اضطراب باشند. همه پژوهشگران هم رایند که خود راهبری (خود نظم بخشی) رابطه منفی با افسردگی (بايون^{۱۰}، ۱۹۹۶؛ فارمر و همکاران، ۲۰۰۳) و با اضطراب دارد (لو^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۲؛ کلونینجر و همکاران، ۲۰۱۲؛ ماتسودیرا و کیتامورا^{۱۲}، ۲۰۰۶؛ جیانگ و همکاران، ۲۰۰۳؛ تنکا^{۱۳} و همکاران، ۱۹۹۸). و همبودی با افسردگی عموماً رابطه منفی بین اضطراب و خودراهبری را بیشتر بالا می برد (پلیسولو^{۱۴} و همکاران، ۲۰۰۲؛ کلونینجر و همکاران، ۲۰۱۲؛ بال، سمولین و شیخ^۹، ۲۰۰۲). به علاوه بعضی مطالعات نشان دادند که به درجات کمتر مولفه همکاری می تواند به طور منفی با اضطراب مرتبط باشد (لو و همکاران، ۲۰۱۲؛ تنکا و همکاران، ۱۹۹۸). در حالی که بعضی اوقات خود فراروی رابطه مثبتی با اضطراب را نشان می دهد (ماتسودیرا و کیتامورا، ۲۰۰۶).

در رابطه با اضطراب اجتماعی نیز، شواهد پژوهشی سطوح بالای آسیب گریزی را گزارش کرده اند (چو^{۱۵} و همکاران، ۲۰۰۹؛ موربرگ^{۱۶} و همکاران، ۲۰۰۷؛ پلانتي^{۱۷}، ۲۰۰۷، لوچنر و همکاران^{۱۸}، ۲۰۰۷؛ مارتین اسدوتیرا^۱ و

¹ Cooperativeness

² Self-Transcendence

³ Chien, Dunner

⁴ Farmer

⁵ Marijnisse

⁶ Nyman

⁷ Jylhä & Isometsä

⁸ Jiang

⁹ Ball, Smolin, Shekhar

¹⁰ Bayon

¹¹ Lu

¹² Matsudaira, Kitamura

¹³ Tanaka

¹⁴ Pélissolo

¹⁵ Cho

¹⁶ Mörtberg

¹⁷ Pallant

¹⁸ Lochner

www.ISEAS.ir

www.Listjournal.ir

www.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

همکاران، ۲۰۰۳؛ پلیسولو و همکاران، ۲۰۰۲؛ چترجی^۲ و همکاران، ۱۹۹۷). این امر به ویژه اشاره خاص به مولفه فرعی کمرویی در حضور غریبه ها در برابر عدم کمرویی (HA3) دارد. این عامل همچنین با اختلال شخصیتی اجتنابی مرتبط است که اغلب با اضطراب اجتماعی همبسته بوده و به شدت بالینی آن می افزاید (ساوویا^۳ و همکاران، ۲۰۱۰). فیتوت^۴ و همکاران (۲۰۰۷) در یک مطالعه طولی نشان داد که چگونه آسیب گریزی به عنوان پیش بینی کننده خوب برای اضطراب در طول زمان باقی می ماند. در ارتباط با دیگر خصیصه های سرشتی بیشتر پژوهش ها نشان دادند سطوح پایین نوجویی با اضطراب اجتماعی مرتبط است (پلانته، ۲۰۰۷؛ لاجنر و همکاران، ۲۰۰۷؛ مارتین اسدوتیر و همکاران، ۲۰۰۳؛ چترجی و همکاران، ۱۹۹۷) در حالی که وابستگی به پاداش و پشتکار رابطه معنی داری نداشتند. از طرفی ماتسودیرا و کیتامورا (۲۰۰۶) نشان دادند که آسیب گریزی اغلب پیش بینی کننده خوبی برای اختلالات اضطرابی خاص است، به ویژه اگر در حضور نوجویی بالا باشد (لو و همکاران، ۲۰۱۲) و این نتایج می تواند وجود جنبه های از نوروتیسم یا خصیصه شخصیتی مرزی با تعارض گرایش - اجتناب را توضیح دهد. از این منظر اضطراب می تواند با بازداری رفتار و تکانشگری مرتبط باشد. با این وجود این شواهد روشن و بی ابهام جلوه نمی کنند. در تحقیقات دیگری که سرشت و منش را در دیگر بیماران بررسی کرده اند به عنوان مثال مشخص شده است که اختلال شخصیت مرزی با تکانشگری، نوجویی و آسیب گریزی نسبتاً بالا و پاداش وابستگی پایین مشخص می شود (ملایری و همکاران، ۱۳۸۷). مطالعات لیو^۵ و همکاران (۲۰۰۱) و کروز فیونتنس^۶ و همکاران (۲۰۰۴) که رابطه بین ابعاد سرشت و منش و شدت علائم وسواسی-اجباری را مورد بررسی قرار داده اند، بین نمرات پایین تر خود راهبری و نمرات بالاتر آسیب گریزی با شدت علائم وسواسی اجباری رابطه معنی داری را نشان می دهند. همچنین در مطالعاتی که در مورد ویژگی های شخصیتی و سرشتی رانندگان متخلف تحقیق شده است گزارش شده است که ویژگی های شخصیتی مختلف از جمله انحراف اجتماعی، خصومت، پرخاشگری، تکانشگری، مستعد تجربه هیجانانگیز بودن، نوع دوستی پایین و عوامل سرشتی و منشی از جمله نوجویی بالا، پاداش وابستگی پایین، پشتکار پایین، آسیب گریزی پایین، خود راهبری پایین، خود فراروی پایین و همکاری پایین با رانندگی مخاطره آمیز و دچار سوانح رانندگی شدن ارتباط دارد (خدری و همکاران، ۱۳۹۲).

همان طور که دیده شد تفاوت های فردی در سرشت و هیجان های پایه، پردازش اطلاعات حسی را تعدیل می نمایند و به طور جدی ویژگی های یادگیری اولیه، به ویژه شرطی سازی تداوی پاسخ های رفتاری ناهشیار را شکل می دهند؛ به عبارت دیگر، صفات سرشت به عنوان سوگیری های اثری در هیجان پذیری^۷ و یادگیری مفهوم سازی شده اند که زیربنای کسب عادات و صفات رفتار خودکار و مبتنی بر هیجان را که بدو در زندگی فرد قابل مشاهده و نسبتاً در فراخنای زندگی او پدیدارند، تشکیل می دهند (سادوک و سادوک^۸، ۲۰۱۱). در همین راستا، به دلیل بروز و شیوع اختلال اضطراب اجتماعی در دوره نوجوانی و فقدان یا اندک پژوهش های داخلی صورت گرفته در این خصوص، این

¹ Marteinsdottir

² Chatterjee

³ Savoia

⁴ Faytout

⁵ Lyoo

⁶ Cruz-Fuentes

⁷ Emotionality

⁸ Sadock

پژوهش در پی آن است تا در یابد که چه نوع صفات سرشتی و منشی در اختلال اضطراب اجتماعی دخیل می‌باشند؟ از آنجایی که ابعاد شخصیتی در شکل‌گیری و تداوم اختلالات روانی عموماً نقش بارزی دارند، با انجام پژوهش‌های از این دست می‌توان با متناسب کردن یادگیری و تربیت با سرشت و منش افراد مبتلا به اختلال اضطراب اجتماعی از شکل‌گیری و تداوم آسیب در کارکردهای شغلی، تحصیلی و اجتماعی آن‌ها در آینده تا حد زیادی پیشگیری کرده و صفات مختص این اختلال را تعدیل نمود.

روش پژوهش

این بررسی از نوع توصیفی - مقطعی است. شرکت‌کنندگان در این پژوهش نوجوانان ۱۶-۱۸ ساله شهر ملایر در سال ۹۵ بودند. از نواحی آموزش و پرورش شهر ملایر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۳۰۰ نفر از دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه و پسرانه شهرستان ملایر مورد مطالعه قرار گرفتند. برای انتخاب نمونه از نواحی چهارگانه، یک ناحیه به تصادف انتخاب و سپس از میان مدارس دخترانه و پسرانه، دو مدرسه (یک مدرسه دخترانه و یک مدرسه پسرانه) به تصادف انتخاب شدند.

برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش، شرکت‌کنندگان دو ابزار خود سنجی به شرح زیر را تکمیل نمودند. آزمون به صورت گروهی زیر نظر راهنما اجرا شد، در ضمن برای اجتناب از پاسخ‌های ساختگی تأکید گردید که پاسخ درست یا نادرست وجود ندارد. لازم به ذکر است به دلیل تعداد زیاد پرسش‌ها به منظور جلوگیری از خستگی و بی‌دقتی در پاسخگویی، با تخصیص کد، هر پرسشنامه به دو بخش مساوی تقسیم شد و در دو زمان به فاصله ۱ روز در اختیار نمونه پژوهش قرار گرفت.

اضطراب اجتماعی برای نوجوانان^۱ (SAS-A): این مقیاس دارای ۱۸ گویه و سه زیرمقیاس ترس از ارزیابی منفی^۲، اجتناب اجتماعی و اندوه در موقعیت‌های جدید^۳ و اجتناب اجتماعی و اندوه عمومی^۴ است. پرسش‌های این مقیاس با پاسخ‌های پنج گزینه‌ای پاسخ داده می‌شوند. نمره بالاتر در این مقیاس گویای اضطراب اجتماعی بالاتر است (لاگرسا، ۱۹۹۸). پژوهش‌های داخلی صورت گرفته ساختار سه عاملی این مقیاس را روی نمونه‌ای از نوجوانان ایرانی مورد تأیید قرار دادند و پایایی این مقیاس را به روش باز آزمایی با فاصله زمانی از یک تا چهار هفته ۰/۸۸ گزارش کردند. افزون بر این، میزان همسانی درونی مقیاس را به کمک ضریب آلفا برای زیرمقیاس‌ها به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۷۴ و ۰/۷۷ گزارش نمودند (استوار و رضویه، ۱۳۹۲؛ خیر و همکاران، ۲۰۰۸). در پژوهش حاضر این ضریب برابر ۰/۸۴ می‌باشد.

پرسشنامه سرشت و منش^۶ (TCI): این پرسشنامه به‌وسیله کلونینجر و بر پایه مدل عصب زیست‌شناختی تنظیم شده است و نسخه کوتاه آن ۱۲۵ گویه دارد (خیر و همکاران، ۲۰۰۸). اگر فرد با گویه‌ها موافق باشد، واژه صحیح و اگر با آن‌ها مخالف باشد، واژه غلط را علامت می‌زند. این پرسشنامه چهار مؤلفه سرشتی (نوجویی، آسیب‌گریزی، وابستگی به پاداش و پافشاری) و سه مؤلفه منش (خود راهبری، همکاری و خود فراروی) را ارزیابی می‌کند

¹ Social Anxiety Scale for Adolescents (SAS-A)

² Fear of Negative Evaluation (FNE)

³ Social Avoidance and Distress (SAD-New)

⁴ Social Avoidance and Distress (SAD-General)

⁵ La Greca

⁶ Temperament & Character Inventory

www.ISEAS.irwww.Listjournal.irwww.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

(کلونینجر، ۲۰۰۸). به گونه‌ای طراحی شده است که بتواند به عنوان یک پرسشنامه شخصیتی جامع برای جمعیت بهنجار و نابهنجار کاربرد داشته باشد. با استفاده از معیارهای منش می‌توان اختلالات شخصیت را تعیین و از مقیاس‌های سرشت برای تشخیص افتراقی انواع این اختلالات استفاده کرد (کاوایانی، ۲۰۰۹). بررسی‌ها نشان می‌دهد هر خوسه از اختلالات شخصیت در DSM با یکی از ابعاد سرشت در TCI ارتباط دارد (مورتبرگ^۱، ۲۰۰۷). همچنین با توجه به نیمرخ‌های TCI، تفاوت‌های بالینی در نشانگان مرضی اختلالات اضطرابی، خلقی، خوردن و مصرف مواد قابل تشخیص است (لاچنر^۲، ۲۰۰۷). میزان همسانی درونی (آلفا کرونباخ) آن در پژوهش حاضر ۰/۷۸ به دست آمد.

تجزیه و تحلیل: برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS-20 استفاده شد. روش‌های آماری مورد استفاده تحلیل کوواریانس چند متغیری و تحلیل همبستگی پیرسون بودند.

یافته‌ها

همه افراد شرکت کننده در پژوهش پایه دوم و سوم دوره دوم متوسطه بودند، میانگین و انحراف استاندارد سن آن‌ها به ترتیب ۱۶ و ۰/۴۳۶ سال بود. تعداد ۱۵۶ نفر (۳۹/۱٪) پسر و تعداد ۱۴۴ نفر (۳۶/۱٪) دختر بودند. از نظر وضعیت سرپرستی تعداد ۱۱ نفر (۲/۸٪) تک والد و تعداد ۲۸۹ نفر (۷۲/۴٪) با هر دو والد خود زندگی می‌کردند. تعداد ۲۹ نفر (۷/۳٪) در خانواده ۱ تا ۳ نفره، ۲۸۴ نفر (۶۲/۲٪) در خانواده ۴ تا ۶ نفره و تعداد ۲۳ نفر (۵/۸٪) در خانواده‌های ۷ نفره و بیشتر زندگی می‌کردند.

برای بررسی الگوی ارتباطی بین ابعاد شخصیت و اضطراب اجتماعی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. جدول ۱ شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱ - ماتریس همبستگی صفر مرتبه ابعاد شخصیت و اضطراب اجتماعی (n = ۳۰۰)

متغیرها	M	SD	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱ اضطراب اجتماعی	۵۱/۹۹	۱۳/۵۳	۱						
۲ نوجویی	۹/۳۴	۲/۷۲	-۰/۱۰	۱					
۳ آسیب‌گریزی	۱۱/۲۲	۲/۵۹	۰/۳۷**	-۰/۰۴	۱				
۴ وابستگی - پاداش	۸/۲۵	۲/۱۰	۰/۰۲	-۰/۱۱*	۰/۲۰*	۱			
۵ پشتکار	۳/۱۴	۱/۲۰	۰/۰۹	-۰/۲۰*	۰/۱۰	۰/۰۴	۱		
۶ خود راهبری	۱۳/۱۶	۳/۶۶	۰/۳۵**	-۰/۳۵**	۰/۱۵**	۰/۰۹۲	۰/۱۲*	۱	
									۰

¹ Mortberg

² Lochner

۷	همکاری	۱۵/۷۸	۳/۵۵	۰/۱۴۴*	-۰/۳۴**	۰/۰۲۴	۰/۳۱**	۰/۱۱*	۰/۴۱**	۱
۸	خود فراروی	۹/۳۲	۲/۶۴	۰/۰۳۵	-۰/۱۰	۰/۰۳	۰/۰۵۱	۰/۲۹**	۰/۰۹	۲۵**

 $P < 0.05^{**}, P < 0.01^{**}$

نتایج تحلیل همبستگی نشان داد که در بین ابعاد سرشت، آسیب‌گریزی ($r = 0.37, P < 0.01$) همبستگی مثبت معنی‌داری با اضطراب اجتماعی دارد؛ و در بین ابعاد منش، خود راهبری ($r = 0.37, P < 0.01$) و همکاری یا مشارکت ($r = 0.37, P < 0.05$) همبستگی منفی معنی‌داری با اضطراب اجتماعی دارند.

به‌منظور مقایسه برای این که افراد با اختلال اضطراب اجتماعی بالا و پایین مشخص شوند. افرادی که نمره‌های آنان دست‌کم یک انحراف استاندارد بالای میانگین در مقیاس SAS-A بود، به عنوان افراد با اضطراب اجتماعی بالا و افرادی که نمره‌های آنان دست‌کم یک انحراف استاندارد پایین‌تر از میانگین بود به عنوان افراد با اضطراب اجتماعی پایین مشخص شدند ($51/996 \pm 537$). بدین ترتیب گروه اضطراب اجتماعی با تعداد ۶۳ نفر (۲۷ پسر و ۳۶ دختر) و گروه اضطراب اجتماعی پایین با تعداد ۵۹ نفر (۳۲ پسر و ۲۷ دختر) مشخص شدند. در جدول ۲ شاخص‌های توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد و خطای انحراف از میانگین) نمرات کل متغیر ابعاد سرشت و منش به تفکیک گروه‌ها ارائه شده است.

جدول ۲- شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش به تفکیک گروه ($n = 122$)

اضطراب اجتماعی بالا ($n = 63$)			اضطراب اجتماعی پایین ($n = 59$)			متغیرها	
SE	SD	M	SE	SD	M		
۰/۳۲۹	۲/۶۱۳	۹/۲۳۸	۰/۳۶۱	۲/۷۷۳	۱۰/۲۸۸	نوجویی	
۰/۲۸۲	۲/۲۴	۱۲/۳۰۱	۰/۳۱۷	۲/۴۳۷	۹/۴۵۷	آسیب‌گریزی	
۰/۲۵۱	۱/۹۹۹	۸/۰۳۱	۰/۲۹۱	۲/۲۳۵	۸/۰۳۳	وابستگی - پاداش	
۰/۱۵۱	۱/۲۰۴	۳/۳۳۳	۰/۱۶۳	۱/۲۵۲	۳/۱۳۵	پشتکار	
۰/۴۱۴	۳/۲۸۶	۱۱/۴۹۲	۰/۴۶۴	۳/۵۶۹	۱۵/۱۸۶	خود راهبری	
۰/۴۳۳	۳/۴۴۳	۱۴/۶۹۸	۰/۵۱۰	۳/۹۱۷	۱۶/۲۸۸	همکاری یا مشارکت	
۰/۳۲۴	۲/۲۵۲	۹/۶۸۲	۰/۳۸۹	۲/۹۸۹	۹/۴۲۳	خود فراروی	

برای بررسی تفاوت‌ها در دو گروه و کنترل نقش متغیر جنسیت از تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد. یکی از پیش‌شرط‌های این آزمون برابری ماتریس کوواریانس‌ها است. نتایج آزمون باکس حکایت از برقراری این پیش‌شرط داشت ($F = 0.13, P = 0.945, \text{Box's } M = 18.30$). پیش‌شرط دیگر این آزمون برابری واریانس‌های خطاست. نتایج آزمون لون نشان داد در همه ابعاد، نوجویی ($F = 0.16, P > 0.05$)، آسیب‌گریزی ($F = 0.29, P > 0.05$)، وابستگی به پاداش ($F = 0.49, P > 0.05$)، پشتکار ($F = 0.08, P > 0.05$)، خود راهبری ($F = 0.654, P > 0.05$)، همکاری

گروه‌ها برقرار است. که این یافته، پایایی نتایج بعدی را نشان می‌دهد. خود فراروی ($F=1/175, P>0/05$)، شرط برابری واریانس خطای متغیرهای وابسته در

جدول ۳- نتایج تحلیل واریانس چند متغیری (مانووا) مقایسه گروه‌ها بر اساس ابعاد شخصیت با کنترل متغیر جنسیت

آزمون	مقدار	فرضیه df	خطای df	F	P	اندازه اثر π
آزمون اثر پیلابی	۰/۴۴۵	۷	۱۱۳	۱۲/۹۵	۰/۰۰۰	۰/۴۴۵
آزمون لامبدای ویلکز	۰/۵۵۵	۷	۱۱۳	۱۲/۹۵	۰/۰۰۰	۰/۴۴۵
آزمون اثر هتلینگ	۰/۸۰۳	۷	۱۱۳	۱۲/۹۵	۰/۰۰۰	۰/۴۴۵
آزمون بزرگترین ریشه روی	۰/۸۰۳	۷	۱۱۳	۱۲/۹۵	۰/۰۰۰	۰/۴۴۵

طبق نتایج مندرج در جدول ۳ تحلیل مانووا نشان داد با کنترل اثر متغیر جنسیت بر اساس همه آزمون‌ها حداقل در یکی از ابعاد شخصیت تفاوت معنی‌داری بین دو گروه در ترکیب خطی متغیرها وجود دارد ($F=0/445, P<0/001$) مجذور ایتا، برای بررسی الگوهای تفاوت، از نتایج حاصل از تحلیل واریانس تک متغیری در متن مانووا به شرح زیر استفاده شد.

جدول ۴- نتایج تحلیل واریانس تک متغیری برای بررسی الگوهای تفاوت در دو گروه با کنترل متغیر جنسیت

متغیر / شاخص	SS	df	MS	F	P	اندازه اثر π
نوجویی (NS)	۳۰/۵۰	۱	۳۰/۵۰	۴/۱۹۵	۰/۰۴۳	۰/۰۳۴
آسیب‌گریزی (HA)	۲۲۷/۴۵۱	۱	۲۲۷/۴۵۱	۴۲/۵۹۲	۰/۰۰۰	۰/۲۶۴
وابستگی - پاداش (RD)	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۹۹۶	۰/۰۰۰
پشتکار (P)	۰/۶۵۲	۱	۰/۶۵۲	۰/۴۴۳	۰/۵۰۷	۰/۰۰۴
خود راهبری (SD)	۴۲۸/۵۰	۱	۴۲۸/۵۰	۳۶/۵۸۸	۰/۰۰۰	۰/۲۳۵
همکاری یا مشارکت (CO)	۸۲/۳۰	۱	۸۲/۳۰	۶/۰۶۲	۰/۰۱۵	۰/۰۴۸
خود فراروی (ST)	۰/۲۷۸	۱	۰/۲۷۸	۰/۰۳۸	۰/۸۴۶	۰/۰۰۲

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌شود از ابعاد سرشت در بعد نوجویی ($F=4/195, P<0/05$) و آسیب‌گریزی ($F=42/592, P<0/001$) و از ابعاد منش در خود راهبری ($F=36/588, P<0/001$) و همکاری ($F=6/062, P<0/05$) بین دو گروه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. با توجه به شاخص‌های توصیفی از آنجایی که گروه نوجوانان دارای اضطراب اجتماعی در بعد نوجویی میانگین پایین‌تر و در بعد آسیب‌گریزی میانگین بالاتری دارند؛ بنابراین در مقایسه

با گروه اضطراب اجتماعی پایین به طور معنی داری نوجویی کمتر و آسیب گریزی بیشتری دارند. همچنین با توجه به میانگین آن‌ها به طور معنی داری خود راهبری و همکاری کمتری در مقایسه با گروه اضطراب اجتماعی پایین دارند.

بحث و نتیجه گیری

همان گونه که در بخش یافته‌ها مشاهده شد، در بین ابعاد سرشت، آسیب گریزی همبستگی مثبت معنی داری با اضطراب اجتماعی داشت؛ و در بین ابعاد منش، خود راهبری و همکاری همبستگی منفی معنی داری با اضطراب اجتماعی داشتند. همچنین در ابعاد سرشت، میزان آسیب گریزی نوجوانان با اضطراب اجتماعی بالا در مقایسه با گروه اضطراب اجتماعی پایین، بیشتر و میزان نوجویی شان کمتر بود. بین پشتکار و پاداش وابستگی تفاوت معناداری مشاهده نشد؛ و در ابعاد منش، تنها بین خود راهبری و همکاری تفاوت معنادار وجود داشت. به این ترتیب که نوجوانان دارای اضطراب اجتماعی بالا خود راهبری و همکاری کمتری نسبت به نوجوانان دارای اضطراب اجتماعی پایین داشتند. در بعد فراروی تفاوت معناداری بین دو گروه مشاهده نشد.

از آنجایی که در ایران پژوهشی روی سرشت و منش این جمعیت بخصوص انجام نشده به منظور مقایسه شواهد، نتایج پژوهش‌های خارجی گزارش می‌گردد. همسو با نتایج این پژوهش، مطالعاتی که ویژگی‌های سرشتی را در بیماران دچار اختلال اضطراب اجتماعی بررسی کرده‌اند نشان داده‌اند که آسیب گریزی در میان این بیماران نسبت به گروه کنترل به مراتب بالاتر است (موربرگ، ۲۰۰۷؛ لاجنر، ۲۰۰۷؛ فیتوت^۱، ۲۰۰۷؛ مارتین اسدوتیر^۲، ۲۰۰۳؛ پلیسولو^۳، ۲۰۰۲؛ کیم و هاو^۴، ۱۹۹۶؛ چترجی^۵، ۱۹۹۷). همین طور در برخی از این پژوهش‌ها نمره نوجویی در افراد دارای اضطراب اجتماعی پایین بود (موربرگ، ۲۰۰۷؛ پلاتتی، ۲۰۰۷؛ لاجنر و همکاران، ۲۰۰۷؛ مارتین اسدوتیر و همکاران، ۲۰۰۳؛ چترجی و همکاران، ۱۹۹۷). همچنین در پژوهش مارتین اسدوتیر (۲۰۰۳) نمره پشتکار این بیماران پایین بوده است. این تحقیقات به جز نمره پشتکار در پژوهش مارتین اسدوتیر (۲۰۰۳) با پژوهش حاضر همسو است. در پژوهش ساوویا^۶ و همکاران (۲۰۱۰) که پرسشنامه‌ی TCI را در بیماران فوبیای اجتماعی اجرا کرده است به این نتیجه رسیده است که نوجویی، خود راهبری، پشتکار و خود فراروی در این بیماران پایین و آسیب پرهیزی در این نمونه بالاست.

همچنین همسو با نتایج این پژوهش بسیاری شواهد پژوهشی موجود رابطه منفی معنی داری بین خود راهبری و اضطراب اجتماعی را گزارش کرده‌اند (لو و همکاران، ۲۰۱۲؛ کلونینجر و همکاران، ۲۰۱۲؛ ماتسودیرا و کیتامورا، ۲۰۰۶؛ جیانگ و همکاران، ۲۰۰۳؛ تنکا و همکاران، ۱۹۹۸). نیز مشخص شده است که آسیب گریزی بالا با خود راهبری پایین توأم است (کلونینجر و همکاران، ۱۹۹۴؛ نقل از کلاویانی و حق شناس، ۲۰۰۰). طبق مبانی نظری افرادی که در مولفه آسیب گریزی نمره بالا می‌آورند، معمولاً مستعد ترس، عصبی، مضطرب، کمرو، مردد، ناامید، منفعل، منفی‌گرا، بدبین و ناایمن هستند و در مقابل افرادی که در مولفه خود راهبری نمره پایین آورند، ضعیف، شکننده، سرزنشگر، مخرب، ناموثر، غیر مسئول و غیر قابل اتکا می‌باشند (کلونینجر و همکاران، ۱۹۹۳، ۱۹۹۴). به دلیل وجود این خصایص شخصیتی به نظر می‌رسد که پایین بودن برخی نمرات در TCI و بالا بودن برخی دیگر قابل توجه

¹ Fayout

² Marteinsdottir

³ Pelissolo

⁴ Kim, Hoover

⁵ Chatterjee

⁶ Savoia

باشد. که از لحاظ آسیب شناسی صفات مذکور می توانند همپوش و توصیف خوبی برای تظاهرات بالینی افراد با اختلال اضطراب اجتماعی باشند. همچنان که ساوویا و همکاران (۲۰۱۰) در مورد نتایج پژوهش خود مطرح می کند که افزایش یا کاهش در نمرات TCI در بیماران اختلال اضطراب اجتماعی منطبق با خصوصیات بالینی این بیماران است.

از طرفی افرادی که خود راهبری پایینی دارند در واقع احساس می کنند که نگرش، رفتار و انتخاب هایشان متاثر از بیرون و خارج از کنترل خود یا برخلاف تمایلاشان می باشد از این رو به راحتی در ارتباط با هر رویدادی که فراتر از کنترل آنهاست مضطرب می شوند. مشابه آنچه که برای آسیب گریزی اتفاق می افتد. همان طور که گفته شد عامل آسیب گریزی با سیستم بازداری رفتاری (BIS) مرتبط است که در بازداری پاسخ مانند نگرانی بدبینانه در مورد احتمال وقوع مشکلات در آینده نقش ایفا می کند و باعث بروز رفتارهای اجتنابی منفعلانه مانند ترس از عدم اطمینان، خجالت از غریبه ها و خستگی سریع حتی در وضعیت هایی شود که سایر افراد را نگران نمی کند.

یافته دیگر این پژوهش سطوح همکاری پایین و رابطه منفی آن با اضطراب اجتماعی بود. این یافته همسو با یافته های لو و همکاران (۲۰۱۲) و تنکا و همکاران (۱۹۹۸) می باشد. در توجیه این یافته می توان گفت که همکاری استعداد یا ظرفیت درک و پذیرش افراد دیگر است، سطوح بالای همکاری با تحمل و مدارا، همدردی، جامعه پذیری و همدلی مرتبط است. و جابجای توجه از روی موقعیت و نگرانی های خود به شرایط و نگرانی های دیگران را می طلبد، معمولا در زمینه و بافت اجتماعی رخ می دهد. وضعیتی که در اختلال اضطراب اجتماعی شکلی معکوس دارد و نگرانی معطوف به خود و اجتناب از درگیری است. در این خصوص سودرستروم، راستام و گیلبرگ^۱ (۲۰۰۳) معتقدند که نمرات پایین تر در خود راهبری و همکاری نشان دهنده ناپختگی و عدم رشد بوده و در افرادی دیده می شود که مفاهیم خودمختاری، ظرفیت و مسئولیت در ارتباط با خود و دیگران را به خوبی در خود رشد نداده اند با استنباط از نتایج پژوهش می توان گفت نوجوانانی که اضطراب اجتماعی دارند، کمتر جذب موقعیت های جدید و هیجان برانگیز می شوند، بدبینانه ترند از هر موقعیتی که ممکن است در معرض داوری دیگران قرار گیرد، اجتناب می ورزد، سطح همکاری و همیاری ضعیف تری دارند و از خودنظم بخشی کمتری برخوردارند.

از این نتایج می توان در پیشگیری و آسیب شناسی افراد مبتلا به اضطراب اجتماعی استفاده کرد و کاربست های درمانی را برای مداخله در ابعاد شخصیت و منش این افراد به صورت بلند مدت مورد توجه قرار داد.

البته هرچند در پژوهش حاضر نقش متغیرهای سن، سطح تحصیلات و اثر خستگی کنترل شد و به دلیل این که نمونه پژوهش از نظر جنسیتی منسجم نبود و نیز از قالب تربیتی و فرهنگی جامعه متاثر می باشد، به عنوان متغیر مداخله کننده اندازه اثر آن از تحلیل حذف گردید. با این وجود محدودیت های داشت و لازم است تعمیم نتایج با احتیاط صورت گیرد. نمونه مورد مطالعه یک جمعیت غیر بالینی از نوجوانان محدود به شهرستان ملایر بود و نیز درجه حساسیت و روایی افتراقی ابزار خودسنجی اضطراب اجتماعی (SAS-S) در دسترس نبود؛ بنابراین به نظر می رسد که بررسی های تکمیلی متعدد و جامع تری را می طلبد به گونه ای روش های بررسی دیگر و خرده مقیاس های فرعی ابعاد سرشت و منش مورد توجه قرار گیرند و نقش تعاملی و واسطه ای دیگر متغیرهای تاثیرگذار احتمالی را

¹ Soderstrom, Rastam & Gillberg

مورد مطالعه قرار دهند. همچنین، پیشنهاد می شود که این پژوهش در سنین مختلف و در جمعیت های دیگر صورت گیرد.

سیاسگزاری

از دانش آموزان و مدیران و معلمان مدارس شهرستان ملایر که در به انجام رسیدن این پژوهش مشارکت داشته اند صمیمانه تشکر و قدردانی به عمل می آید.

مراجع

- استوار، صغری؛ خیر، محمد؛ لطیفیان، مرتضی. (۱۳۸۵). بررسی سوگیری حافظه در نوجوانان مبتلا به اختلال اضطراب اجتماعی. مجله روان شناسی، ۱۳(۳): ۳۴۹-۳۶۴.
- استوار، صغری؛ رضویه، اصغر. بررسی ویژگیهای روانسنجی مقیاس اضطراب اجتماعی برای نوجوانان (SAS-A) جهت استفاده در ایران. مجله روش ها و مدل های روانشناختی. ۱۳۹۲، ۳(۱۲): ۶۹-۷۸.
- خدروی، شیروان و همکاران (۱۳۹۲)؛ مقایسه ویژگی های شخصیتی رانندگان متخلف و غیر متخلف شهر تهران با استفاده از مدل سرشت و منش کلونینگر TCI؛ مجله ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت ها؛ ۱ (۲): ۷۴ - ۷۸.
- ملایری، علی؛ کاویانی، نوشین؛ اسعدی، حسین؛ حسینی، محمدفرهاد و فرید. (۱۳۸۷). ارزیابی ابعاد شخصیت براساس پرسشنامه سرشت و منش کلونینگر ۱۲۵-TCI در بیماران مبتلا به اختلال شخصیت مرزی. مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۶۶(۹): ۶۳۳-۶۳۸.
- Aderka, I. M., Nickerson, A., Bøe, H. J., & Hofmann, S. G. (2012). Sudden gains during psychological treatments of anxiety and depression: A meta-analysis: American Psychological Association.
- Albano, A. M., Chorpita, B. F., & Barlow, D. H. (2003). Childhood anxiety disorders. *Child psychopathology*, 2, 279-329.
- American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM -5). American Psychiatric Pub.
- Ball, S., Smolin, J., & Shekhar, A. (2002). A psychobiological approach to personality: examination within anxious outpatients. *Journal of Psychiatric Research*, 36(2), 97-103.
- Bayon, C., Hill, K., Svrakic, D. M., Przybeck, T. R., & Cloninger, C. R. (1996). Dimensional assessment of personality in an out-patient sample: relations of the systems of Millon and Cloninger. *Journal of Psychiatric Research*, 30(5), 341-352.
- Beck, A. T., Emery, G., & Greenberg, R. L. (1985). *Anxiety disorders and phobias: A cognitive perspective*. New York: Basic Books

www.ISEAS.irwww.Listjournal.irwww.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

Iran Academy of
Science and Technology

- Birt, M. A., Vaida, A. (2004). Normative data in the Romanian population for temperament and character inventory (TCI) personality Questionnaire. *J Psychiatry Res*, 30(5): 325-42.
- Bruce, S. E., Yonkers, K. A., Otto, M. W., Eisen, J. L., Weisberg, R. B., Pagano, M., . . . Keller, M. B. (2005). Influence of psychiatric comorbidity on recovery and recurrence in generalized anxiety disorder, social phobia, and panic disorder: a 12-year prospective study. *American Journal of Psychiatry*, 162(6), 1179-1187.
- Burstein, M., He, J.-P., Kattan, G., Albano, A. M., Avenevoli, S., & Merikangas, K. R. (2011). Social phobia and subtypes in the National Comorbidity Survey–Adolescent Supplement: prevalence, correlates, and comorbidity. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 50(9), 870-880.
- Chatterjee, S., Sunitha, T., Velayudhan, A., & Khanna, S. (1997). An investigation into the psychobiology of social phobia: personality domains and serotonergic function. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 95(6), 544-550.
- Chien, A. J., & Dunner, D. L. (1996). The Tridimensional Personality Questionnaire in depression: state versus trait issues. *Journal of Psychiatric Research*, 30(1), 21-27.
- Cho, S.-c., Jung, S.-w., Kim, B.-n., Hwang, J.-w., Shin, M.-s., Kim, J.-w., . . . Kim, H.-w. (2009). Temperament and character among Korean children and adolescents with anxiety disorders. *European child & adolescent psychiatry*, 18(1), 60-64.
- Cloninger, C. R. (1994). Temperament and personality. *Current opinion in neurobiology*, 4(2), 266-273.
- Cloninger, C. R., Svrakic, D. M., & Przybeck, T. R. (1993). A psychobiological model of temperament and character. *Archives of general psychiatry*, 50(12), 975-990.
- Cloninger, C. R. (2008). The Psychobiological Theory of Temperament and Character: Comment on Farmer and Goldberg (2008). *Psychological Assessment*, 20(3), 292-299.
- Cloninger, C. R., Zohar, A. H., Hirschmann, S., & Dahan, D. (2012). The psychological costs and benefits of being highly persistent: personality profiles distinguish mood disorders from anxiety disorders. *Journal of Affective Disorders*, 136(3), 758-766.
- Corr, S. A., Rakovich, Y. P., & Gun'ko, Y. K. (2008). Multifunctional magnetic-fluorescent nanocomposites for biomedical applications. *Nanoscale Research Letters*, 3(3), 87.
- Crozier, W. R., & Alden, L. E. (2005). *The essential handbook of social anxiety for clinicians*: John Wiley & Sons.
- Cruz-Fuentes, C., Blas, C., Gonzalez, L., Camarena, B., & Nicolini, H. (2004). Severity of obsessive-compulsive symptoms is related to self-directedness character trait in obsessive-compulsive disorder. *CNS spectrums*, 9(08), 607-612.
- Essau, C. A., Conradt, J., & Petermann, F. (1999). Frequency and comorbidity of social phobia and social fears in adolescents. *Behaviour research and therapy*, 37(9), 831-843.
- Farmer, A., Mahmood, A., Redman, K., Harris, T., Sadler, S., & McGuffin, P. (2003). A sib-pair study of the Temperament and Character Inventory scales in major depression. *Archives of general psychiatry*, 60(5), 490-496.

- Fayout, M., Tignol, J., Swendsen, J., Grabot, D., Aouizerate, B., & Lepine, J. (2007). Social phobia, fear of negative evaluation and harm avoidance. *European Psychiatry*, 22(2), 75-79.
- Grant, B. F., Hasin, D. S., Blanco, C., Stinson, F. S., Chou, S. P., Goldstein, R. B., . . . Huang, B. (2005). The epidemiology of social anxiety disorder in the United States: results from the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions. *The Journal of clinical psychiatry*, 66(11), 1351-1361.
- Hirshfeld-Becker, D. R., Biederman, J., Faraone, S. V., Segool, N., Buchwald, J., & Rosenbaum, J. F. (2004). Lack of association between behavioral inhibition and psychosocial adversity factors in children at risk for anxiety disorders. *American Journal of Psychiatry*, 161(3), 547-555.
- Hofmann, S. G., & Loh, R. (2006). The Tridimensional Personality Questionnaire: changes during psychological treatment of social phobia. *Journal of Psychiatric Research*, 40(3), 214-220.
- Jiang, N., Sato, T., Hara, T., Takedomi, Y., Ozaki, I., & Yamada, S. (2003). Correlations between trait anxiety, personality and fatigue: study based on the Temperament and Character Inventory. *Journal of psychosomatic research*, 55(6), 493-500.
- Johnson, S. L., Turner, R. J., & Iwata, N. (2003). BIS/BAS levels and psychiatric disorder: An epidemiological study. *Journal of psychopathology and behavioral assessment*, 25(1), 25-36.
- Jylhä, P., & Isometsä, E. (2006). Temperament, character and symptoms of anxiety and depression in the general population. *European Psychiatry*, 21(6), 389-395.
- Kaviani H. Normative data on temperament and character inventory (TCI): Complimentary findings. *Tehran Uni Med J*. 2009; 67(4):262-6. [Persian]
- Kaviani H, Hagshenas H. Preliminary study of adaptation and standardization temperament and character inventory (TCI). *Adv Cogn Sci*. 2000; 2(3-4):18-24. [Persian]
- Khayyer, M., Ostovar, S., Latifian, M., Taghavi, M. R. & Samani, S. (2008). The Study of Mediating Effects of Self-Focused Attention and Social Self- Efficacy on Links between Social Anxiety and Judgment Biases. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 14, 24-32. [In Persian].
- Kose, S. (2003). A Psychobiological Model of Temperament and Character: TCI. Paper presented at the Yeni Symposium: psikiyatri, nöroloji ve davranış bilimleri dergisi.
- Lochner, C., Hemmings, S., Seedat, S., Kinnear, C., Schoeman, R., Annerbrink, K., . . . Allgulander, C. (2007). Genetics and personality traits in patients with social anxiety disorder: a case-control study in South Africa. *European Neuropsychopharmacology*, 17(5), 321-327.
- Lu, X., Chen, Z., Cui, X., Uji, M., Miyazaki, W., Oda, M., . . . Katoh, T. (2012). Effects of temperament and character profiles on state and trait depression and anxiety: a

www.ISEAS.irwww.Listjournal.irwww.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

Iran Academy of
Science and Technology

- prospective study of a Japanese youth population. *Depression research and treatment*, 2012.
- Lyoo, I., Yoon, T., Kang, D., & Kwon, J. (2003). Patterns of changes in temperament and character inventory scales in subjects with obsessive-compulsive disorder following a 4- month treatment. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 107(4), 298-304.
 - Marijnissen, G., Tuinier, S., Sijben, A., & Verhoeven, W. (2002). The temperament and character inventory in major depression. *Journal of Affective Disorders*, 70(2), 219-223.
 - Marteinsdottir, I., Tillfors, M., Furmark, T., Anderberg, U. M., & Ekselius, L. (2003). Personality dimensions measured by the Temperament and Character Inventory (TCI) in subjects with social phobia. *Nordic journal of psychiatry*, 57(1), 29-35.
 - Matsudaira, T., & Kitamura, T. (2006). Personality traits as risk factors of depression and anxiety among Japanese students. *Journal of clinical psychology*, 62(1), 97-109.
 - Mörtberg, E., Bejerot, S., & Wistedt, A. Å. (2007). Temperament and character dimensions in patients with social phobia: patterns of change following treatments? *Psychiatry research*, 152(1), 81-90.
 - Muris, P., & Ollendick, T. H. (2005). The role of temperament in the etiology of child psychopathology. *Clinical child and family psychology review*, 8(4), 271-289.
 - Nyman, E., Miettunen, J., Freimer, N., Joukamaa, M., Mäki, P., Ekelund, J., . . . Paunio, T. (2011). Impact of temperament on depression and anxiety symptoms and depressive disorder in a population-based birth cohort. *Journal of Affective Disorders*, 131(1), 393-397.
 - Pallanti, S. (2007). Social anxiety disorder and temperament: excitatory and inhibitory mechanisms on primary motor cortex in patients and healthy controls. *European Psychiatry*, 22, S284.
 - Péliissolo, A., André, C., Pujol, H., Yao, S., Servant, D., Braconnier, A., . . . Lépine, J. P. (2002). Personality dimensions in social phobics with or without depression. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 105(2), 94-103.
 - Purohit, A., Laffer, S., Metz- Favre, C., Verot, A., Kricek, F., Valenta, R., & Pauli, G. (2005). Poor association between allergen- specific serum immunoglobulin E levels, skin sensitivity and basophil degranulation: a study with recombinant birch pollen allergen Bet v 1 and an immunoglobulin E detection system measuring immunoglobulin E capable of binding to FcεRI. *Clinical & Experimental Allergy*, 35(2), 186-192.
 - Rheingold, A. A., Herbert, J. D., & Franklin, M. E. (2003). Cognitive bias in adolescents with social anxiety disorder. *Cognitive Therapy and Research*, 27(6), 639-655.
 - Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2011). *Kaplan and Sadock's synopsis of psychiatry: Behavioral sciences/clinical psychiatry*: Lippincott Williams & Wilkins.
 - Savoia, M. G., Barros Neto, T. P. d., Vianna, A. M., & Bernik, M. (2010). Evaluation of personality traits in social phobia patients. *Archives of Clinical Psychiatry (São Paulo)*, 37(2), 57-59.

www.ISEAS.ir

www.Listjournal.ir

www.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

- Soderstrom, H., Rastam, M., & Gillberg, C. (2002). Temperament and character in adults with Asperger syndrome. *Autism*, 6(3), 287-297.
- Tanaka, E., Sakamoto, S., Kijima, N., & Kitamura, T. (1998). Different personalities between depression and anxiety. *Journal of clinical psychology*, 54(8), 1043-1051.